

Státní rostlinolékařská správa

Sídlo organizace: Těšnov 17, 117 05 Praha 1
Korespondenční adresa: Ztracená 1099/10, 161 00 Praha 6

Oblastní odbor SRS
Zemědělská 1 a
613 00, Brno

Brno 26.9.2011
čj. SRS 055533/2011

Zpráva č. 18 oblastního odboru BRNO o výskytu škodlivých organismů a poruch za období od 29.8.– 25.9.2011

1. Počasí

Ve sledovaném období převažovalo polojasné počasí s minimálním množstvím srážek. Průměrné teploty se pohybovaly většinou kolem 20 až 23 °C, nejnižší klesly ve dnech 13.9. – 17.9. na průměrnou teplotu 12 až 14 °C. Dlouho očekávané srážky se objevily 14.9., avšak jen lokálně a v malém úhrnu. Významné srážky na celém území oblasti se vyskytly 19.9. a 20.9. v celkovém úhrnu až 10 - 25 mm.

2. Výskyt škodlivých organismů a poruch

Sklízí se slunečnice, kukuřice a tykev olejná. Z ovocných plodin švestky, jablka, hrušky a réva vinná. Pokračuje příprava půdy a setí ozimých plodin. Ošetřují se porosty ozimé řepky. V celé oblasti je velké sucho, což je příčinou nerovnoměrně vzházejících porostů řepky ozimé. Nedostatek vláhy trápí i cukrovou řepu, kdy dochází místy k zasychání chrástu.

OBILNINY

VÝDROL OBILNIN

Velmi silné výskyty dospělců **kříška polního (Psammotettix alienus)** na rostlinách byly zjištěny smykáním na okresech Znojmo (Božice, Hodonice) v počtu 81 ks na 100 smyků, Vyškov (Morkovice, Prasklice, Hlubočany, 12.9.), Uherské Hradiště (Ostrožská Nová Ves, 16.9.), střední výskyt Břeclav (Boleradice, Němčičky, 19.9.), Uherské Hradiště (Ostrožská Lhota, 16.9., Nedakonice, 21.9.).

Kříšek polní je hlavním přenašečem viru zakrslosti pšenice (Wheat dwarf virus-WDV), který způsobuje závažné ztráty na výnosech. Virus přenáší nymfy i dospělci po nasátí na infekčních rostlinách. K primárnímu přenosu dochází již na podzim do ozimů, k sekundárnímu přenosu dochází na jaře po vylihnutí nymf, nejprve v porostech ozimů, později po dokončení vývoje dospělců také na okolní jařiny. Pozorování dospělců na výdrolech se provádí orientačně v září, na vzešlých ozimech v RF 12-29 BBCH a pozorování na jaře počátkem června, kdy se většina nymf přeměnila v dospělé RF 33-59 BBCH. Pozorování smykáním se provádí nejlépe v odpoledních hodinách za slunného a bezvětřného počasí. Kontroluje se počet dospělců na 100 smyků.

Preventivní ochrana spočívá v agrotechnických opatřeních (omezení minimalizace zpracování půdy, regulace výdrolů a travovitých plevelů, dodržování osevních postupů, výběr odrůd s vyšší polní odolností a odrůd tolerantních k virové chorobě. Chemická ochrana na podzim na vzešlých ozimech se doporučuje při výskytu 5 a více jedinců na 100 smyků, na jaře při výskytu 5 a více jedinců na 100 smyků při současném výskytu rostlin s příznaky WDV nad 10 % v porostu. Vždy je nezbytné střídat insekticidy s různým mechanismem účinku za účelem předejití vzniku rezistence.

KUKUŘICE (RF 89-99 BBCH)

První a zároveň lokálně střední výskyt **hniloby stébel (*Fusarium spp.*)** byl zjištěn na okrese Znojmo (Krhovice, 21.9.).

První výskyt **bílorůžové hniloby obilek kukuřice (*Fusarium spp.*)** v palicích byl zjištěn v okresech Zlín (Spytihněv, 31.8., Napajedla, 14.9.), Uherské Hradiště (Ostrožská Nová Ves, 16.9.), Břeclav (Perná, 6.9.), Vyškov (Rostěnice, 12.9.).

Stále převažuje silná letová aktivita dospělců **bázlivce kukuřičného (*Diabrotica virgifera*)** do feromonového lapáku na okresech Znojmo (Dyje), Břeclav (Hrušky), Zlín (Spytihněv, 107 ks/13 dnů), která přesahuje několikanásobně práh škodlivosti.

Kontroly a záznamy výskytu dospělců na lepových deskách se provádí jednou týdně v období od 20.6. do poloviny října.

Chemická ochrana proti larvám se doporučuje při hodnotě 35 a více dospělců v průměru na jeden lapák za 14 dnů v předchozím roce. Aplikují se insekticidní mořidla nebo půdní insekticidy při seti nebo v době líhnutí larev.

Doporučený termín prvního ošetření proti dospělcům v oblasti kontinuálního šíření na pozemcích s opakovaným pěstováním kukuřice nastává v období dvou až tří týdnů po zjištění prvního jedince ve feromonových lapácích, překračujícím práh škodlivosti, který je stanoven na 35 a více dospělců v průměru na jeden lapák za 14 dnů.

První výskyt housenek **zavíječe kukuřičného (*Ostrinia nubilalis*)** v palicích byl objeven na okrese Zlín (Spytihněv, 31.8.).

Účinnost chemické i biologické ochrany je závislá na přesné signalizaci výskytu dospělců v porostu kukuřice. Výsledky monitoringu letové aktivity pomocí světelných lapáků jsou aktualizovány na webových stránkách SRS. Počátek i průběh letu lze monitorovat také pomocí sum efektivních teplot. Optimální termín chemického ošetření nastává v době, kdy se z prvních nakladených vajíček začínají líhnout housenky, tj. když ve vajíčkách prosvítá tvar housenky s tmavou hlavou.

První výskyt imag **lesknáčka (*Glischrochilus spp.*)** byl zaznamenán v okrese Zlín (Spytihněv, 21.9.).

OKOPANINY

CUKROVKA (RF 39)

Střední až silné výskyty **skvrnatičky řepné (*Cercospora beticola*)** na listech byly objeveny na okresech Znojmo (Tasovice, Hrabětice), Vyškov (Morkovice, 12.9.), Uherské Hradiště (Buchlovice, 14.9.).

OLEJNINY

ŘEPKA OZIMÁ (RF 09-19 BBCH)

První výskyt **plísně zelné (*Peronospora brassicae*)** na listech byl zjištěn na okresech Brno – venkov (Smolín, 16.9.), Znojmo (Dyje, 7.9.), Břeclav (Horní Bojanovice, 21.9.).

Preventivní ochrana spočívá v likvidaci posklizňových zbytků. Většina odrůd vykazuje dobrou odolnost vůči chorobě. Za příznivých podmínek porosty infekci překonají. Proti plísní zelné byla zaznamenána vedlejší účinnost podzimního ošetření proti fómové hnilobě, pokud se použijí přípravky účinné na oomycety.

První výskyt dospělců **dřepčíka olejového (*Psylliodes chrysocephalus*)** v Mörickeho miskách byl zachycen na okresech Brno – venkov (Smolín, 12.9.), Znojmo (Tasovice, 12.9.), Břeclav (Horní Bojanovice, 15.9.).

První výskyt **dřepčíka polního (*Phyllotreta undulata*)** na listech byl zjištěn v okrese Uherské Hradiště (Polešovice, 31.8.).

Dospělci se pozorují v lapácích dvakrát týdně od vzcházení ozimé řepky do poloviny října RF 9-19 BBCH.

Chemická ochrana se provádí mořením osiva a aplikací insekticidů proti dospělcům na základě signalizace jejich náletu do porostu. Ošetření musí být provedeno před vylíhnutím vajíček, proti larvám není přímá ochrana možná. Práh škodlivosti na podzim je 100 brouků ve třech MM za den.

První výskyt dospělců **molice vlašovičnickové (*Aleyrodes proletella*)** byl objeven na listech na okrese Brno – venkov (Smolín, 12.9.) a Znojmo (Dyje, 12.9.).

První výskyt dospělců **pilatky řepkové (*Athalia rosae*)** na rostlinách a v Mörickeho miskách byl zaznamenán na okresech Uherské Hradiště (Polešovice, 31.8.), Brno – venkov (Smolín, 12.9.), Znojmo (Tasovice, 5.9.), Břeclav (Horní Bojanovice, 7.9.). Larvy na listech byly zjištěny na okrese Znojmo (Tasovice, 12.9.). Lokálně silný výskyt larev byl zaznamenán na okrese Břeclav (Lanžhot, Břeclav, 15.9.).

Housenice poškozuji žírem listy a lodyhy, při silném výskytu může dojít až k holožírui.

Preventivním opatřením je likvidace brukvovitých plevelů a posklizňových zbytků. Kritické číslo je jedna a více housenic průměrně na rostlinu. Chemické ošetření je obvykle dostatečné v ohniscích výskytu od vzejtí do konce října.

První výskyt larev **zápředníčka polního (*Plutella xylostella*)** na listech byl objeven na okrese Znojmo (Tasovice, 12.9.).

Lokálně střední až silný výskyt **hraboše polního (*Microtus arvalis*)** byl zaznamenán v okrese Břeclav (Valtice, Pohořelice, Cvrčovice, Smolín).

SLUNEČNICE (RF 85-87 BBCH)

Ohniskový silný výskyt **rzivosti slunečnice (*Puccinia helianthi*)** na listech byl zjištěn v okrese Uherské Hradiště (Buchlovice, 14.9.).

PÍCNINY

VOJTĚŠKA SETÁ (RF 52-54 BBCH)

Ukončení letu dospělců **obaleče vojtěškového (*Cydia medicaginis*)** do feromonového lapáku byl zaznamenán na okrese Břeclav (Horní Bojanovice), poslední výskyt dospělců byl zaznamenán 23.8.

ZELENINA

Plodová zelenina

PAPRIKA SETÁ (RF 89 BBCH)

Laboratorně potvrzený **Cucumber mosaic virus na paprice (CMV)** byl zjištěn na okrese Znojmo (Bohutice).

OVOCNÉ DŘEVINY

Jádroviny

JABLOŇ (RF 85-87 BBCH)

Lokálně střední výskyty **strupovitosti jabloně (*Venturia inaequalis*)** na listech byly zaznamenány na okrese Znojmo (Těšetice, 31.8.).

První výskyt **bejlomorky jabloňové (*Dasyneura mali*)** na listech byl zjištěn na okrese Znojmo (Těšetice, 31.8.).

První výskyt dospělců **štítenky zhoubné (*Quadraspidiotus perniciosus*)** na plodech byl objeven na okrese Znojmo (Stoškovice, 29.8.).

Peckoviny

SLIVONĚ (RF 87-89 BBCH)

Všeobecný střední výskyt **řzivosti slivoně (*Tranzschelia pruni-spinosae*)** na listech byl zjištěn v okresech Uherské Hradiště (21.9.), Břeclav (Němčičky, Hlohovec), ohniskový silný výskyt Uherské Hradiště (Kunovice, 16.9.), Zlín (Napajedla, 14.9., Spytihněv, 21.9.).

První výskyt larev **bekyně zlatořitné (*Euproctis chrysorrhoea*)** na letorostech byl zjištěn na okrese Znojmo (Tasovice, 29.8.).

RÉVA VINNÁ (RF 85-89 BBCH)

První výskyt **padlí révy (*Uncinula necator*)** na listech zjištěn v okrese Uherské Hradiště (Polešovice, 31.8.) a ohniskový silný výskyt na bobulích (Polešovice, 12.9.).

Laboratorně potvrzené **fytoplazmové žloutnutí a červenání listů révy (*Potato stolbur phytoplasma*)** bylo objeveno na okrese Znojmo (Šanov nad Jevišovkou, Dyjákovičky).

Výskyty **chřadnutí a odumírání révy (*ESCA*)** byly zaznamenány v celé oblasti na lokalitách okresu Znojmo (Hrádek, Tasovice, 29.8.), Břeclav (Valtice, Velké Pavlovice, Pavlov, Mikulov).

Lokálně střední výskyt **šedé hniloby hroznů révy (*Botryotinia fuckeliana*)** na bobulích byl zjištěn v okrese Břeclav (Bořetice, Němčičky, 21.8.).

Všeobecně silný výskyt poškození zrajících hroznů **vosami (*Vespidae*)** byl zaznamenán v rámci celé oblasti.

V rámci oblasti byly zaznamenány první škody způsobené **špačkem obecným**.

SVĚTELNÝ LAPAČ

První výskyt **černopásky bavlníkové (*Helicoverpa armigera*)** ve světelném lapači byl zjištěn v okrese Uherské Hradiště (Chylice, 29.8.).

OSTATNÍ

Lokálně silný výskyt **bekyně zlatořitné (*Euproctis chrysorrhoea*)** na stromořadí byl zjištěn v okrese Břeclav, k.ú. Hrušky, Hustopeče.

Za oblastní odbor Brno zpracovala: Ing. Eliška Kopřivová